

UTVECKLINGSBILD FÖR MARKANVÄNDNING

KIMITOÖN ÅR 2050

UTKAST

FÖRORD

Planläggning handlar om hur marken ska användas och bebyggas inom en kommun. Det är en process där planer utformas för att styra utvecklingen av städer, bostadsområden, infrastruktur och grönområden. Målet är att säkerställa en hållbar och välfungerande samhällsutveckling genom att balansera olika intressen – boende, näringsliv, miljö och trafik. Planläggning kan därför ses som en investering i framtiden och skapa möjligheter för framtiden.

I utvecklingsbild för markanvändningen tar vi sikte på Kimitoön år 2050. Utvecklingsbilden vill fånga in fenomen, utvecklingspotential och styrkor i en komprimerad bild av Kimitoöns framtid. Vi vill visa vart Kimitoön är på väg och hur vi genom markanvändning kan ta vara på vår potential på ett hållbart och utvecklande sätt.

Kimitoön präglas av sin unika natur, skärgård och kulturhistoria. För att dessa styrkor ska fortsätta vara en tillgång krävs en långsiktig, målmedveten och hållbar strategi. Vi behöver planera smart – så att våra unika värden bevaras samtidigt som vi stärker ortens livskraft.

Utvecklingsbilden fungerar som en kompass, medan planläggningen – genom general- och detaljplaner – utgör verktygen. Det är invånare, företag och deltidsboende, i samverkan med kommunen som lovmyndighet, som håller i spaden och förverkligar visionen.

När vi blickar mot framtiden är det inte bara slutresultatet som räknas – vägen dit är minst lika viktig. I denna process har kommunfullmäktige, invånare och ungdomsfullmäktige deltagit, vilket har skapat en bredare och mer förankrad bild av vår framtid.

Ett stort tack till alla som har bidragit med sin tid och sina tankar för Kimitoöns framtid!

Erika Strandberg, kommundirektör

**”För att bygga en rättvis,
hållbar och inspirerande
framtid behövs gemensam
förståelse för helhets-
bilden av kommunens
utveckling långt framåt.”**

INLEDNING (1/3)

Vad är en utvecklingsbild för markanvändningen?

Kimitoöns utvecklingsbild för markanvändningen är en strategisk plan som omfattar riktlinjer för kommunens markanvändning fram till 2050. Även om framtiden alltid präglas av en viss osäkerhet behöver vi konstruktiva och inspirerande visioner om hur vi ska bemöta befintliga och predikterade framtida utmaningar samt hur vi tillsammans ska kunna utveckla möjligheter för boende, företagande, mobilitet, rekreation och värnande av miljön. Det är viktigt att identifiera även obekväma fakta, men för att bygga framtiden behöver vi också en rejäl dos optimism och beslutsamhet.

Kimitoöns tidigare utvecklingsbild är från 2012. Den behöver nu uppdateras inför den nya fullmäktigeperioden. Avsikten är att revidera kommunens strategi, mark- och boendepolitiska program och planläggningsprogram inför den nya fullmäktigeperioden. Det är värt att notera att ändringar om markanvändning och bygande i lagstiftningen är under beredning eller har delvis redan trätt i kraft.

Arbetet med Kimitoöns utvecklingsbild för markanvändningen inleddes 2021 som konsultarbete av Sweco Ab. Inför arbetet samlades bakgrundsuppgifter om kommunens särdrag och kommunens egna strategier och program. Befolkningens och arbetsplatsernas utveckling i kommunen undersöktes både i nuläget och i prognoser och med hänsyn till både stora globala och nationella förändringsfaktorer och fenomen.

Hur ser Kimitoön ut år 2050?

Hur är det att bo här året runt och som fritidsboende?

Och var finns företagstomter?

Hur stärker man Kimitoöns attraktions- och livskraft?

INLEDNING (2/3)

Under 2021–2022 ordnades två workshopar för kommunfullmäktige. Syftet med den första workshopen var att samla in synpunkter från kommunens beslutsfattare om de olika områdenas karaktär, identitet och framtidsutsikter. I den andra workshopen beslutades om huvudmålen för arbetet med utvecklingsbilden och om de kärnfrågor som ska lösas genom markanvändning.

- Som huvudmål för arbetet med utvecklingsbilden beslutades genom omröstning att främja inflyttning och hållbar utveckling.
- Som utvecklingsobjekt inom markanvändningen valdes utveckling av attraktiva bostadsområden och seniorboende, byggande av cykelvägar och minskning av utsläpp.

Konsulten utarbetade en sammanställning och synteskartor utifrån bakgrundsinformation och workshoparna. Hösten 2022 fortsatte arbetet i kommunens egen regi. **De olika temana är boende, tjänster och näringar, trafik och mobilitet, energi samt miljöns attraktionskraft och resurser. Klimat-smartheten och hållbarheten** i markanvändningen granskades utifrån kommunens

miljöprogram och principerna för hållbar utveckling som ett **genomgående tema**.

Kommunens miljöprogram bygger på tre huvudmål: kolneutralitet, naturens mångfald och förbättring av vattendragens tillstånd. Med tanke på markanvändningen är de viktigaste åtgärderna för att uppnå målen att beakta naturens mångfald och miljökonsekvenserna vid planläggning och byggande av infrastruktur. Också andra åtgärder överensstämmer med åtgärderna i arbetet med utvecklingsbilden, såsom minskning av trafikutsläppen vid förbättring av kollektivtrafik och lätt trafik, uppvärmning av fastigheter och effektivisering av energianvändningen. Vid gestaltning av kommunens framtidsbild begärdes synpunkter av experter inom olika teman (finns som bilagor till rapporten).

Arbetet samordnades av planläggningsenheten. I kommunens interna arbetsgrupp deltog representanter för olika förvaltningsområden och Kimitoöns Vatten. Arbetsgruppen gick igenom kommunens utveckling fram till idag och framtidsutsikter med beaktande av kommunens styrkor, svagheter, möjligheter och hot (s.k. swot-analys), både för hela kommunen och för de olika delområdena.

Utmaningar

- Begränsning av och anpassning till klimatförändringen
- En åldrande och minskande befolkning
- Urbanisering
- Avtagande av naturens bärkraft

Möjligheter

- Multilokalitet
- Distansarbete
- Digitala tjänster
- Elektrifiering av mobilitet
- Uppskattning av gemenskap
- Ökad uppskattning av miljökvalitetsfaktorer

STYRKOR

- Tvåspråkighet
- Billiga arbetsrum, bostäder, hus
- Naturen
- Gemenskapen
- Rik odlingsmark
- Bra skolor
- Livskvalitet och småskalighet
- Starka byar

SVAGHETER

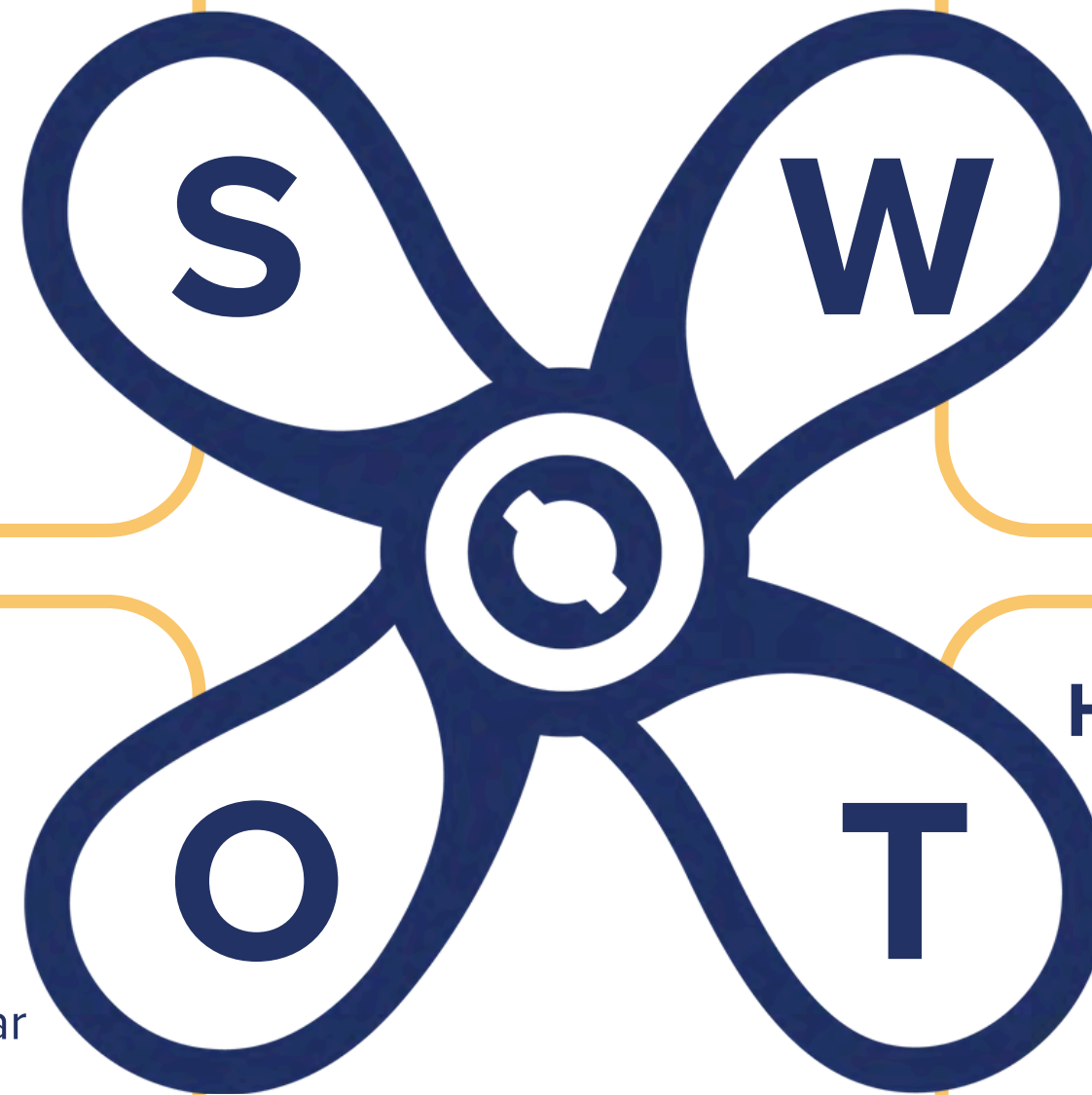
- Beroende av bil
- Långa avstånd
- Åldersstruktur
- Säsongsbetoning

MÖJLIGHETER

- Bo nära andra och service
- Mindre egnahemshus
- Deltids- och hybridboende
- I framtiden möjligen automatiserade bussar
- Gemensam transport till t.ex. kultur-evenemang
- Specialodling
- Solenergi

HOT

- Hur går det för periferin? Blir det svårt att bo där i framtiden?
- Minskande befolkningsgrund
- Förlust av företag
- Brist på arbetsplatser

INLEDNING (3/3)

I augusti 2023 ordnades en tredje workshop för fullmäktige som handlande om framtidsvisioner utifrån de fem tidigare nämnda temana. Samma höst hade kommuninvånare och andra intresserade möjlighet att delta i arbetet vid fyra biblioteksmöten som ordnades i Kimito, Dalsbruk, Västanfjärd och Kasnäs. Vid dessa möten hördes tankar om såväl hela kommunens som i synnerhet varje delområdes utvecklingsstyrkor och möjligheter i framtiden.

I januari 2025 ordnades en fjärde fullmäktigeworkshop, i vilken även kommunens ungdomsfullmäktige deltog. Dagens unga är framtidens aktörer i kommunen! I workshopen fick fullmäktige kommentera kommunens framtidsvisioner inom de olika temana och de viktigaste markanvändningsåtgärderna för att uppnå målen.

Som Kimitoöns starkaste drag- och hållkraftsfaktorer har föreslagits skärgårdsnaturen, rikligt med utrymme för boende och verksamhet samt gemenskap, och den goda livskvalitet som alla tidigare nämnda faktorer skapar. Som utmaningar ses befolkningens åldersstruktur och befolkningsminskningen samt de långa avstånden och därmed bilberoendet. Som lösningar ses utvecklingen av digitalisering och ny teknologi, vilket minskar platsberoendet till exempel i fråga om arbete.

På de följande sidorna presenteras en kompakt utvecklingsbild för markanvändningen i Kimitoöns kommun. Den innehåller centrala visioner för planeringen av markanvändningen samt de viktigaste åtgärderna för att uppnå målen. Visionerna för de olika temana presenteras både i text- och kartform. I arbetet lyfts fram också de centrala åtgärderna för det genomgående temat, dvs. markanvändningens hållbarhet och klimatsmarthet. En profilering av kommunens största tätorter framhäver kommunens mångsidighet och de olika tätorternas identitet, som kan utnyttjas vid utvecklingen av dem. Till sist får vi läsa ungdomsfullmäktiges beskrivning av drömmarnas Kimitoön i framtiden. Det är ett bra mål för kommunen att ha i sikte!

Utgångspunkter: strategier och program

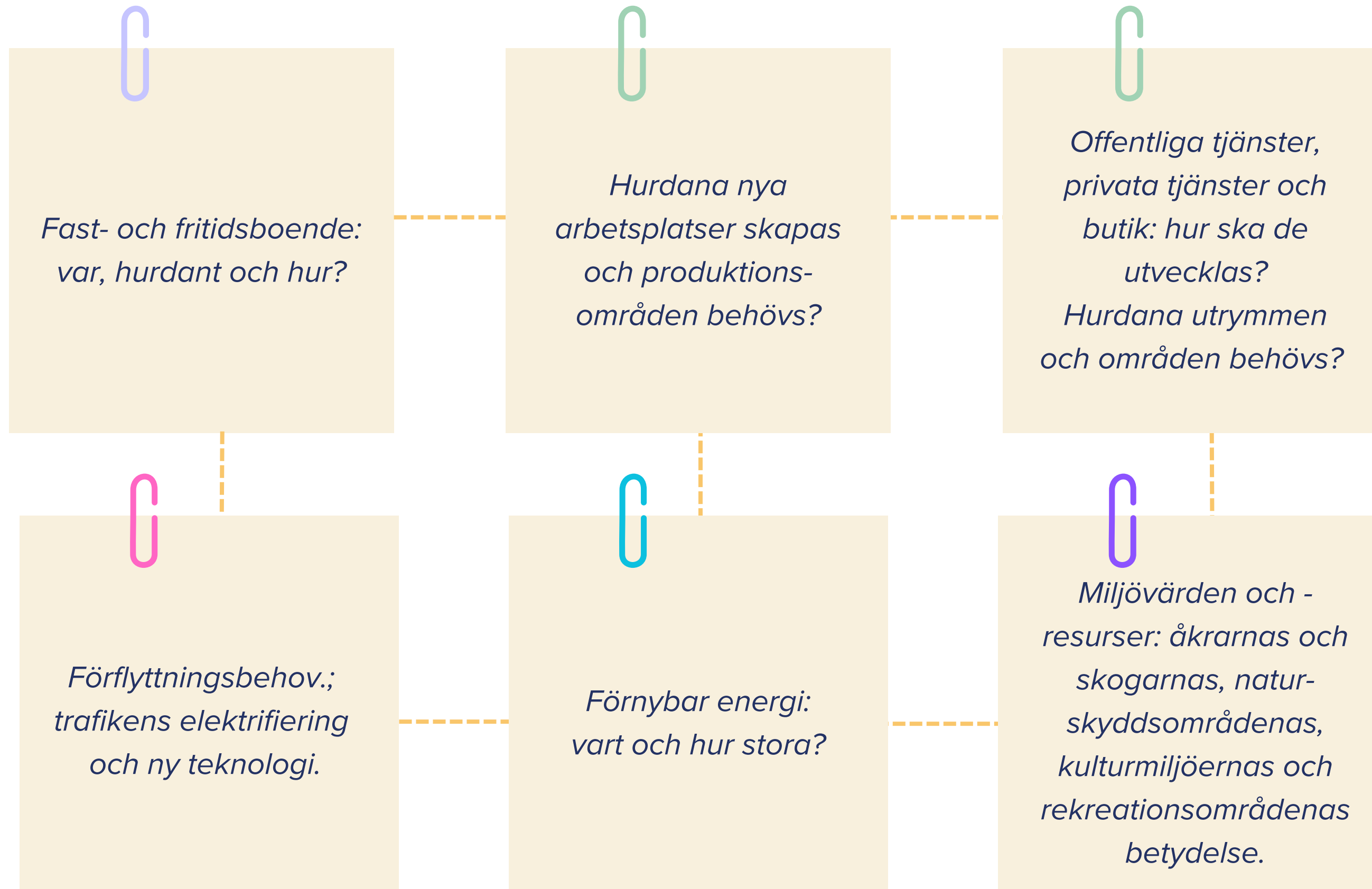
Internationella och nationella

- EU-strategi för biologisk mångfald
- Kolneutral Finland 2035
- Regieringsprogram
- Landskapsprogram och landskapsplanläggning
- Utvecklingsbilden av områdesutveckling
- Kuststrategi

Kommunens egna

- Utvecklingsbild 2012
- Strategi 2020-2025
- Markpolitiskprogram 2012
- Planläggningsprogram
- Planläggningsöversikt

FRÅGOR SOM LÖSES INOM MARKANVÄNDNINGEN

BOENDE

“Den fasta bosättningen i Kimitoön minskar, men fritidsbefolkningen ökar fortfarande. Att multilokala invånare rotar sig i området måste ses som en viktig resurs som kommunen bör ta vara på.”

Manu Rantanen,
projektledare Ruralia-institut, Helsingfors universitet

Vision - boende

”Utrymme för havs- och naturnära boende mellan södra Finlands tillväxtcentrum”

I Kimitoöns kommun finns mer människor eftersom kommunen har blivit en allt attraktivare plats för boende, arbete och fritid. Befolkningsökningen är ändå måttlig. Inflyttningen omfattar återflyttare, flyttar inom landet samt invandrare.

Kimitoön har lyckats utveckla sina trivsamma bostadsområden som tack vare närheten till havet, grönskan, de rymliga och förmånliga bostäderna, tryggheten och gemenskapen lockar invånare i olika åldrar. De största kommuncentrumen, Kimito och Dalsbruk, har utvecklats till småstadsliknande centrum som erbjuder mångsidig offentlig och privat service samt arbetsplatser och liv och rörelse. I centrumen finns mångsidiga bostadsalternativ från våningshus till egnahemshus med egna trädgårdar, men i dem man kan ändå bo rymligare och billigare än i de större städerna.

I centrumen har byggts högklassiga seniorbostäder vilket har lockat aktiva pensionärer från hela Finland. I centrumen erbjuds också flexibelt hybridboende för olika livssituationer och det betjänar särskilt säsongsinvånare och distansarbetare. Förutom den gröna och havsnära boendemiljön är det värdefulla byggnadsarvet en stark attraktionsfaktor.

Gemenskapligt och rymligt boende med närhet till havet finns också i by-

centrumen Västanfjärd, Dragsfjärds kyrkby, Kasnäs, Hitis, Rosala samt bostadskoncentrationerna Strömma-Dahlby, Mjösund och Eknäs i kommunens norra delar. En av fördelarna med byarna i kommunens norra delar är pendlingstiden på en timme till Åbo. Björkboda som ligger mitt på Kimitoön erbjuder lokaler där man kan kombinera företagsverksamhet och boende.

I de traditionella jordbrukslägenheternas driftscentrum har det gjorts möjligt att kombinera boende och företagande för flera generationer.

Det befintliga byggnadsbeståndet utnyttjas bättre för åretruntbruk. Fritidsboendet har blivit klimatsmartare tack vare elektrifieringen av trafiken, byggnadslagstiftningen och ny byggnadsteknologi och -innovationer. Eftersom de planlagda fritidsbostadsplatserna på stränderna är så gott som byggda har renoveringsbyggandet blivit livligt.

För strandbyggandet har skapats gemensamma spelregler som stödjer organiseringen av vattenskydd, landskap, hållbar rörlighet, de tjänster som tillhandahålls av välfärdsområdet och kommunala tjänster på ett hållbart sätt.

Vision - boende

Väsentliga hållbara åtgärder

- kommunen förvärvar aktivt mark med gynnsamt läge
- detaljplaneringen i tätorterna och bycentrumen samt stranddelgeneralplaneringen hålls tidsenlig
- betydelsen av seniorboende förstås som en del av kommunens utveckling och genomförs efter behov.

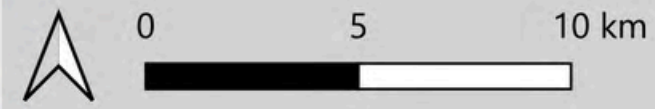
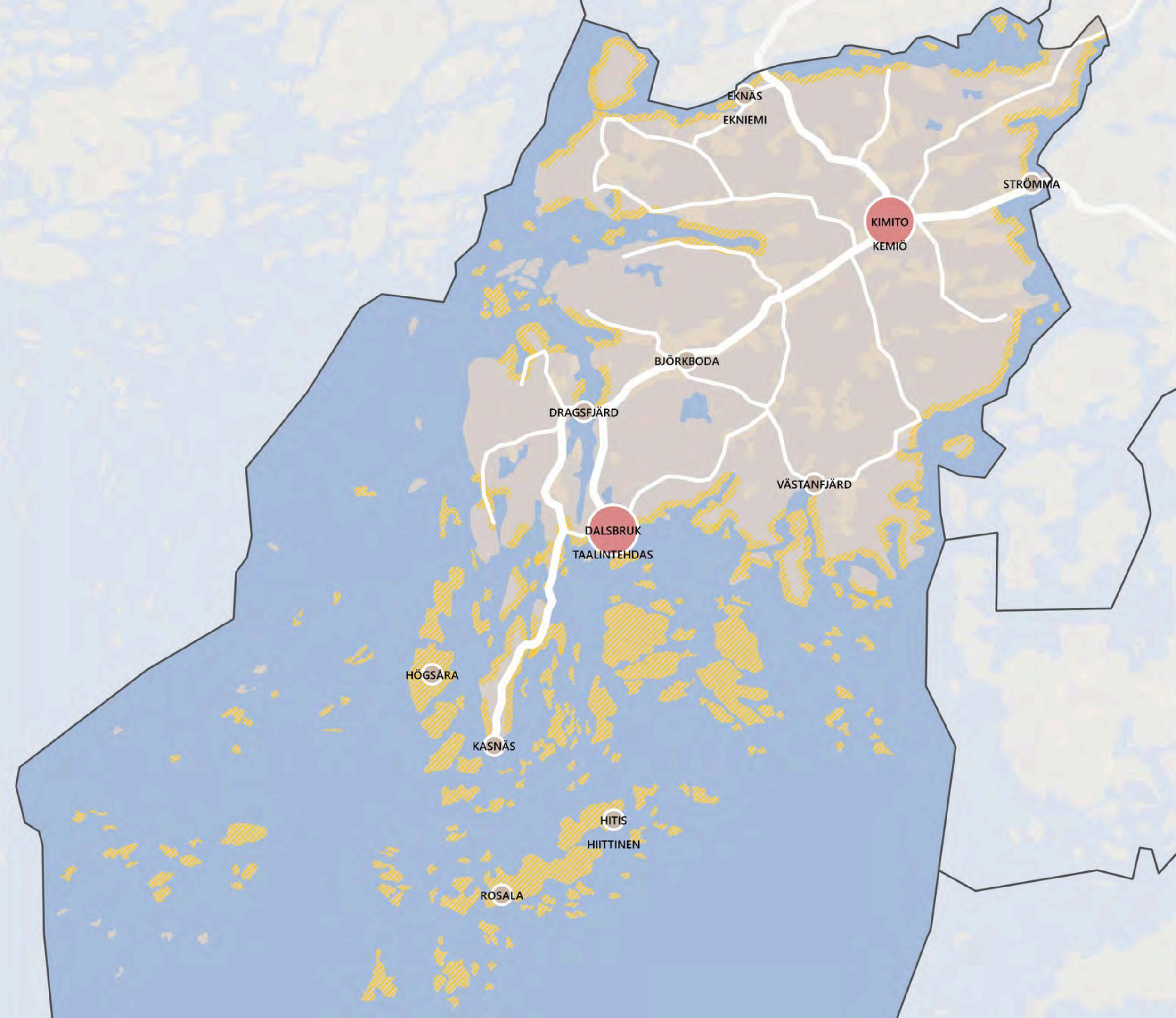
Bild: Teemu Saloriutta

Visualisering: Jussi Partanen

BOENDE / ASUMINEN

- Bostadsområden
Asuinalueet
- Centraltätort
Keskustaajama
 - Största byarna
Suurimmat kylät
 - Strand- och fritidsboende
Ranta- ja loma-asuminen

NÄRINGSLIV & TJÄNSTER

“Kundbasen för tjänsterna varierar kraftigt mellan sommar- och vintersäsongen. Därför är det viktigt att planera offentliga platser och infrastrukturlösningar som kan ta emot ett stort antal människor under högsäsongen, men som inte ser öde ut under lågsäsongen.”

Erik Lund
näringslivschef, Kimitoöns kommun

Vision - näringsliv & tjänster

”Lokaler som lockar mångsidiga företag att innovera produktionen och tjänsterna”

Kommunen har en företagervänlig miljö. Kommunen planlägger mångsidiga företagsområden som passar olika typer av företag.

Eftersom arbetet har blivit multilokalt har man i kommunen förbättrat de allmänna förutsättningarna för distansarbete med hjälp av datakommunikationsinfra och distansarbetsplatser.

För lokala företagare har skapats förutsättningar för att använda digitala marknadsplatser där de möter kunder.

Tack vare distansarbetet har kunskapsarbetare flyttat till kommunen och de har utvecklat gemensamma kluster för plattformsekonomin.

Kimitoöns fritids- och deltidsboende tillbringar alltmer tid i kommunen året runt. Det har möjliggjort en mångsidigare näringslivsstruktur och tjänsteekonomi och skapat nya arbetstillfällen.

Skogsbruket är mer hållbart och virket styrs dit förädlingsvärdet är högst. I kommunen odlas högklassigt virke för byggande och nya, koldioxidsnåla byggnadsmaterial produceras.

Jordbruket har utvecklats mer miljöanpassat. Närmat produceras och konsumeras i privathushållen, restaurangerna och skolorna i kommunen. Närmaten från Kimitoön är produktifierad och den har blivit ett känt varumärke. I kommunens centrum finns olika producenters närmataffärer och produkterna säljs globalt.

Turistnäringen har utvecklats mångsidigt i kommunen. Turismen sysselsätter allt fler och turistsäsongen varar året runt. Tack vare turismen har också tjänsterna för kommuninvånarna förbättrats och blivit mångsidigare. Privata hälso- och välfärdstjänsterna har blivit fler. Säsongsarbetskraften inom turismen består av skolungdomar, studerande samt seniorer som fortsätter sin arbetskarriär i deltidsarbete.

Dalsbruk, Kasnäs, Rosala-Hitis, Högsåra, Örö, Ölmos, Eknäs, Söderlångvik samt Bengtskär är de viktigaste besöksmålen och turistcentrumen, men också på andra håll i skärgården, särskilt i bycentrumen, är turismen en viktig inkomstkälla. Turistnäringen har utvecklats klimatsmart och år 2050 är den utsläppsfri.

Vision - näringsliv & tjänster

Väsentliga hållbara åtgärder

- flexibel planläggning av olika företags- och produktionsområden på lämpliga platser
- planläggning av områden som behövs för att tillgodose turismens behov
- smidiga ändringar av användningsändamålen för byggnader möjliggörs för näringsidkare.

Bild: Jaska Poikonen

Bild: Janina Nordgren

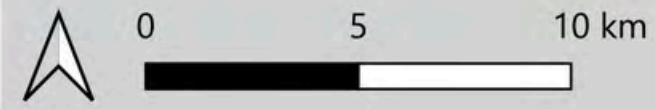
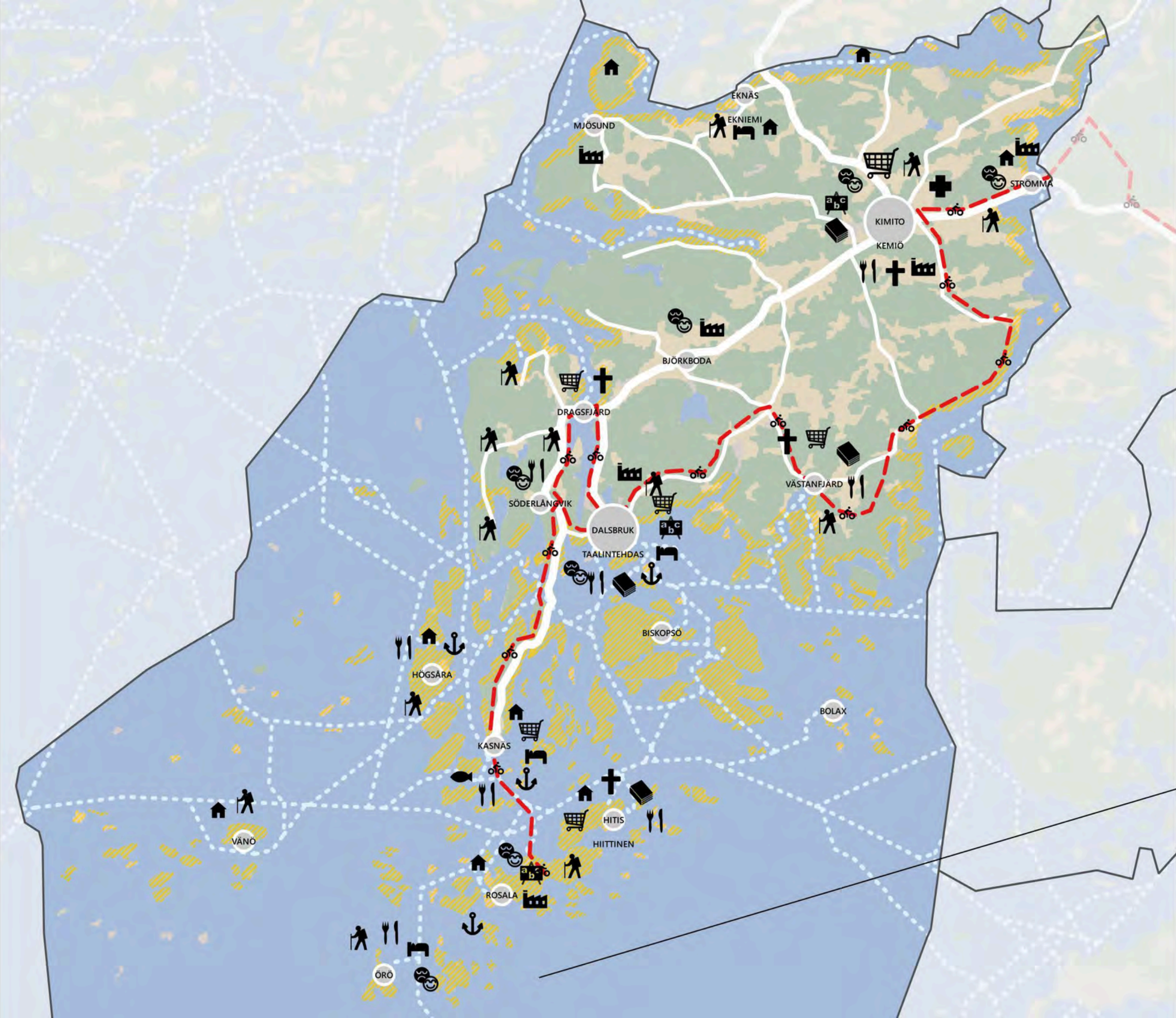
NÄRINGS- OCH TJÄNSTER
ELINKEINOT JA PALVELUT

Beteckningar / Merkinnet

- Stora butiker
Suuret kaupat
- Butiker
Kaupat
- Kyrka
Kirkko
- Hamn
Satama
- Lokalproduktion
Paikallistuotanto
- Fiskodling
Kalankasvattamo
- Kulturobjekt
Kulttuurikohde
- Bibliotek
Kirjasto
- Skola
Koulu
- Restaurang
Ravintola
- Hälsocentral
Terveyskeskus
- Rekreatiionsled
Virkistysreitti
- Inkvartering
Majoitus
- Fritidsboende
Loma-asuminen
- Vattentrafikrutt
Vesiliikennereitti
- Skärsgårdsnärningar
Saaristoelinkeinit
- Cykling
Pyöräily

 Kustrutten
Rannikkoreitti
- Jord- och skogsbruk
Maa- ja metsätalous

 Åkerområden
Peltoalueet
- Skogsområden
Metsäalueet

TRAFIK & MOBILITET

“Autonoma, eller förarlösa, fordon förväntas bli en av de största förändringarna inom transportsektorn under de närmaste decennierna, vilket bland annat möjliggör enklare mobilitet för äldre invånare och minskar behovet av skjutsar.”

Hanna Kalenoja

senior expert inom trafik- och näringspolitik, Centralhandelskammaren

Vision - trafik & mobilitet

”Gemenskap stöder hållbar mobilitet”

Tack vare digitalisering och artificiell intelligens är resekedjorna allt smidigare. Restiderna till Åbo och huvudstadsregionen har blivit kortare när flera trafikledsprojekt har förverkligats. Busstrafiken (automatbussar) har blivit populärare. Delningsekonomin har ökat samägande och sam användning av fordon.

Elektrifieringen av trafiken har utvecklats kraftigt. Största delen av det nya bilbeståndet består av elbilar och andra fordon som inte drivs med förbränningsmotor. I varje tätortscentrum finns laddstationer för bilar och cyklar samt kombinationer av el och andra energiformer.

Cykling och i synnerhet elcykling har blivit det populäraste färdssättet. Cykelvägnätet har byggts och cykelvägarna från Kimito till Strömma och från Dalsbruk via Dragsfjärds kyrkby till Söderlångvik har förverkligats. Trafiksäkerheten på Kasnäsvägen har förbättrats med hjälp av till exempel omkörningsfiler.

Turismens utveckling har medfört flera vattentrafikrutter.

Utvecklingen av butikernas distributionstjänster har i allmänhet minskat behovet av mobilitet eftersom mobilapplikationer och hemleveranser utnyttjas i allt större grad.

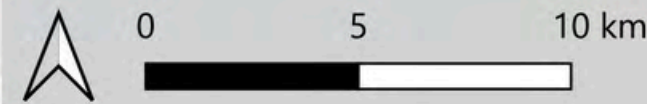
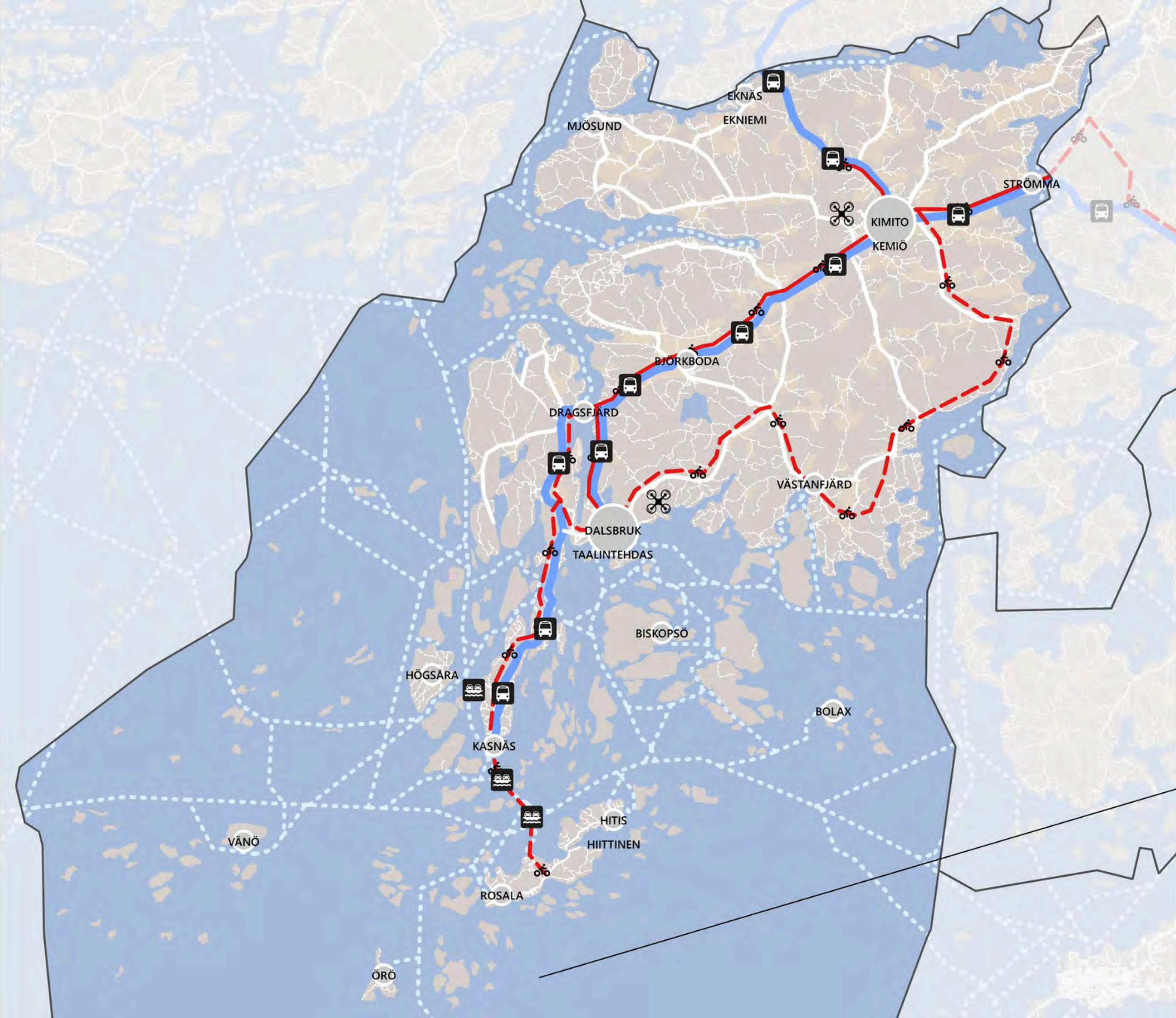
Bild: Jaska Poikonen

Väsentliga hållbara åtgärder

- möjliggörande av förutsättningar för elektrifiering av trafiken, områdesreserveringar vid planläggning och omfattande möjligheter till laddtjänster
- hållbar utveckling av delningsekonomi med hyrelbilar, -cyklar och -båtar
- byggande av ett cykelvägsnät mellan kommuncentrumen och de viktigaste besöksmålen.

TRAFIK OCH MOBILITET
LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

- Vattentrafikrutt
Vesiliikennereitti
- Vägnät
Tieverkko
- Huvudväg
Päätie
- Samlingsväg
Kokoojatie
- Sidovägar
Sivutiet
- Sidovägnät
Sivutieverkko
- Cykling
Pyöräily
- Cykelväg
Pyörätie
- Kustrutten
Rannikkoreitti
- Kollektivtrafik
Joukkoliikenne
- Buss
Linja-auto
- Färja
Lautta
- Övriga trafikobjekt
Muut liikennekohteet
- Drönarlogistik, fält
Droonilogistiikka, kenttä

ENERGI

“Ny och smart energiteknologi för byggnader kan utnyttja olika former av omgivningsvärme och elektricitet på ett mer effektivt sätt, och kan även förlägga användningen till gynnsamma tidpunkter. Småskalig förnybar el- och värmeproduktion på plats är särskilt lämplig för glesbygdskommuner på landsbygden.

I Kimitoön är energisystemet för drift och underhåll så mångsidigt och varierat som möjligt och kan på ett intelligent sätt anpassas till pristoppar och exceptionella situationer.”

Kristina Karppi, specialplanerare Egentliga Finlands Förbund
& Liisa Harjula, energiexpert Valonia

Vision - energi

”Hållbar energi för boende och företagande”

Energibolagen har utvecklat produktions- och distributionsmöjligheterna för utsläppsfri energi genom att förbättra elledningarnas kapacitet. Tack vare energiteknologins utveckling är Kimitoön självförsörjande inom elproduktion. Kommunen får fastighetsskatteinkomster för kraftverken. Som uppvärmningsenergi i bostäder används helt utsläppsfri el. Fritidsbostäderna utnyttjar solenergi.

Projekt inom grön energi, förmånlig elektricitet och fungerande nätverk lockar nya företag till kommunen och spillvärmen från företagens produktion kan utnyttjas.

Väsentliga hållbara åtgärder

- kommunens markanvändning beaktar områdesbehoven för nya energikraftverk och energilagring
- kommunen lobbar för byggandet av nationell energiöverföringskapacitet, vilket möjliggör grön energi, energilagring/klusters samt utjämningskraft
- små vindkraftverk som är under 30 meter höga och andra fastighetsvisa energilösningar främjas.

ENERGI / ENERGIA

- Objekt för hållbar utveckling
Kestävän energian kohteet
- Solkraft
Aurinkovoima
 - Vindkraft
Tuulivoima
 - Smarta energilösningar
Älykkäät energiaratkaisut
 - Solkraftszon
Aurinkovoimavyöhyke
 - Högfraftsledning
Suurjännitejohto

MILJÖRESURSER & -DRAGKRAFT

“Den havsnära Kimitoön kännetecknas av sammanhängande, naturliga kustzoner som är förbundna med inlandet via vattendrag och skogar. De skyddade områdena måste vara mångsidiga och deras sammankoppling måste stödjas i planeringen av markanvändningen.”

Riikka Leskinen ja Katariina Yli-Heikkilä,
Valonia

Vision - miljöresurser & -dragkraft

”Kimitoön har dragkraft. Kommunen är en föregångare när det gäller lösningar inom hållbar markanvändning.”

Naturen

Naturskyddsområdena i kommunen tryggar naturens mångfald och representerar naturens särdrag i regionen. Man har lyckats bromsa förlusten av biologisk mångfald år 2050. Fortsatt bete upprätthåller landskapets viktiga vårdbiotoper. Skärgårdshavets tillstånd har förbättrats, vilket i synnerhet syns i algläget på stränderna sommartid.

Rekreation

I kommunens tätorter och byar finns ett mångsidigt utbud av idrottsplatser. Närrekreationsområden finns i centrum och byar, och från dem kan man ta sig vidare till större skogsområden via stig- och vägnät. Olika former av vattenmotion erbjuds på olika håll i kommunen. På kommunens öar har man byggt vindskydd för allmänt bruk. I centrumen tryggas offentliga utrymmen utomhus, där det är lätt att ordna olika evenemang. Detta stöder gemenskapen

Jord- och skogsbruk

Skärgårdshavets tillstånd har förbättrats när man i jord- och skogsbruket har satsat på att minska övergödningen i avrinningsområdena. Förutsät-

tingarna för jord- och skogsbruk säkerställs på ett hållbart sätt utan att kol-sänkorna minskar. I och med utvecklingen av lagstiftningen stöds och bedrivs jord- och skogsbruket alltmer på miljömässiga grunder.

Den byggda miljön

Respekten för byggnadsarvet har ökat. Kulturmiljöerna identifieras som en stark attraktionsfaktor för kommunen. Byggnader renoveras och restaureras i allt högre grad och särskilt för fritidsbruk

Landskap

De bästa åkrarna har bevarats i odlingen. Fritidsboendet har utvecklats mot att bli mer ekologiskt på strandområden tack vare såväl lagstiftning som de principer som kommunen själv utarbetat och härigenom har man lyckats bevara sammanhängande havsstränder i naturtillstånd. I parker, på gårdar och i trädgårdar används naturliga växter, konstruktioner och beläggningar i allt högre grad.

Vision - miljöresurser & -dragkraft

Väsentliga hållbara åtgärder

- i planläggningen beaktas livsmiljöernas sammankoppling med hjälp av blå-gröna nätverk
- i planläggningen sörjer man för att det finns tillräckligt med mångsidiga närrekreationsområden, idrottsplatser och friluftsleder när bostadsområden planeras
- ändring av kulturhistoriskt värdefulla byggnaders användningsändamål uppmuntras och rivning undviks.

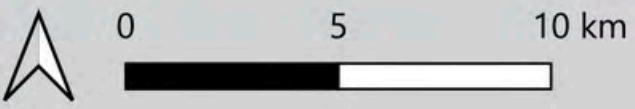
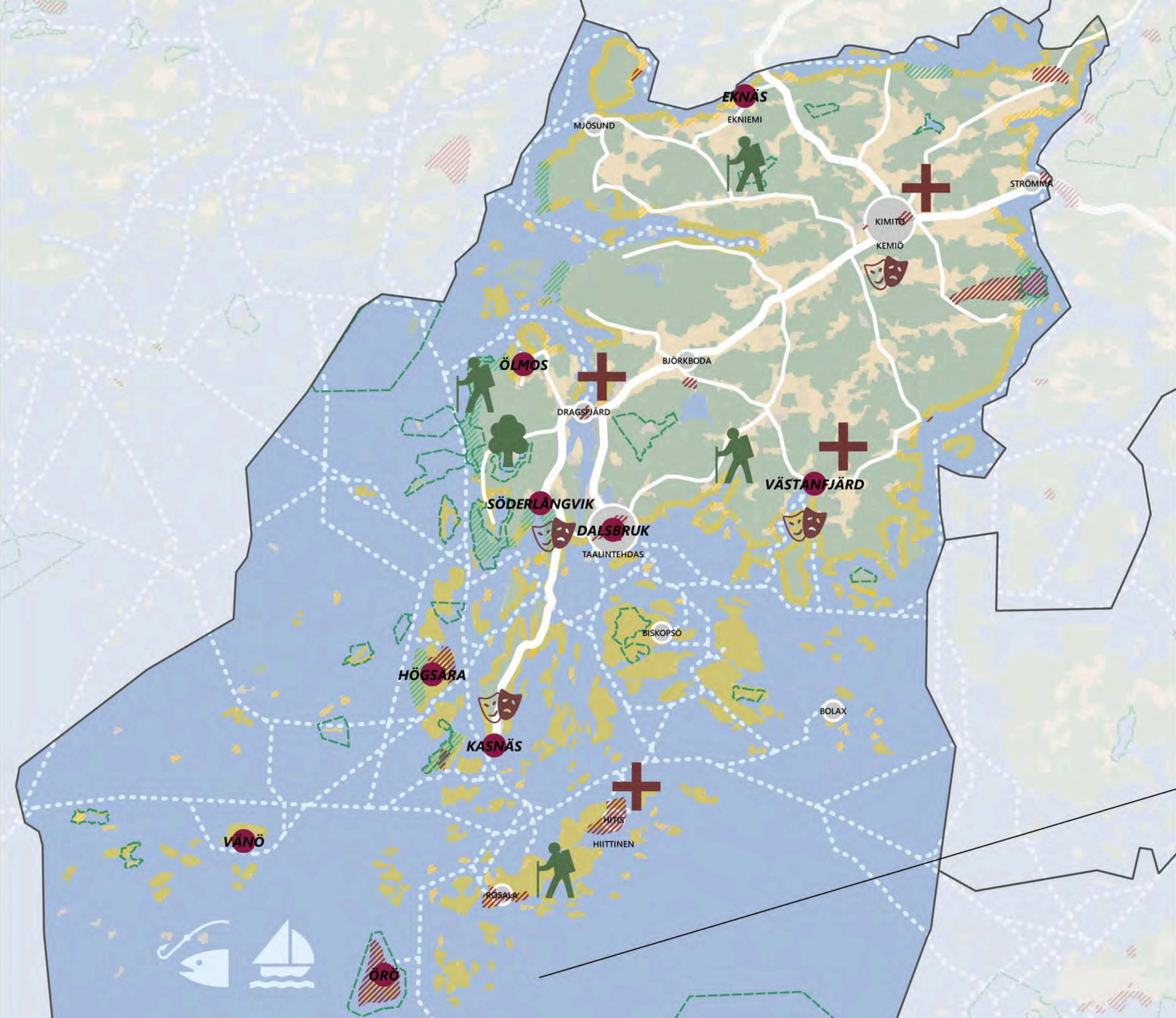

Bild: Eva Lindman & Damon Beckford

RESURSER / VOIMAVARAT

- Dragskraftsfaktorer
Vetovoimatekijöitä
- Besöksmål
Matkailukohteet
 - Strand- och fritidsboende
Ranta- ja loma-asuminen
 - Byggt kulturmiljö
Rakennettu kulttuuriympäristö
 - Naturskydd
Luonnonsuojelu
 - Naturstränder
Luonnonrannat
 - Vattentrafikrutter
Vesiliikennereitit
- Landskap
Maisema
- Öppna åkrar
Avoimet pellot
 - Sammanhängande skogar
Yhtenäiset metsät
 - Båtliv, segling
Veneily, purjehtiminen
 - Fiske
Kalastus
 - Uteliv och rekreation
Retkeily ja virkistys
 - Natur
Luonto
 - Kultur
Kulttuuri
 - Gamla kulturmiljöer
Vanhat kulttuuriympäristöt

HÅLLBAR UTVECKLING

Klimatkrisen kan påverkas lokalt

- Läge och koppling är viktigast i allt och överallt!
- Minimering av användningen av naturresurser
 - gäller bl.a. rivning, återanvändning av material, utnyttjande av befintlig infrastruktur och byggbarhet
- Möjliggörande av hållbart levnadssätt
 - gäller bl.a. hållbar mobilitet, bilfritt liv, sam användning, mötesplatser
- Minimering av konsumtionsutsläpp
 - gäller bl.a. byggandets resurseffektivitet och cirkulär ekonomi
- Anpassningsbehov och klimatrisker
 - gäller bl.a. översvämningar och stormar, dagvatten, byggnadshöjder och regnskydd, vegetationstäck och träd
- Försörjningsberedskap - lokala energilösningar och matproduktion

Målet med hållbar utveckling är att bibehålla möjligheterna till gott liv för nuvarande och kommande generationer. Hållbar utveckling består av ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet samt social och kulturell hållbarhet. I verksamhet och beslutsfattande skall man därför ta i beaktande såväl miljön, människan som ekonomin

KIMITO

Kimito är öns administrativa centrum med ett brett utbud av service. Ett tätare centrumområde med starkare karaktär och röd tråd skulle öka trivseln och attraktiviteten för invånare.

Historien i området kunde borde synas och framhävas bättre. Områdets utseende och en inbjudande stil i centrumområdet borde satsas på.

DALSBRUK

Bruksmiljön och dess historia ger karaktär och djup till orten. En av Dalsbruks stora möjligheter är dess havsnära läge både i fråga om boende och näringsliv. Hamnen är en trumf som kunde utvecklas vidare. Säsongsbundenheten är en utmaning för ortens utveckling.

Orten behöver alla generationer och särskilt unga personer som driver orten vidare mot nya handlingsmodeller och utveckling framöver.

VÄSTANFJÄRD

Västanfjärd är lugnets och samhörighetens område. Hit lockas barnfamiljer och personer som uppskattar naturnära boende med utrymme. Utrymmesfördelen medför också avstånd, och bilberoendet blir därmed stort. Västanfjärds byakaraktär lever på sin service och framtidens serviceutbud är en nyckelfaktor för den framtida livskraften.

SKÄRGÅRDEN

Skärgårdsområdet präglas av havet, naturen och sina unika förhållanden. De största skärgårdsbyarna är Hitis, Rosala och Högsåra och till de mindre hör Holma, Vänö, Biskopsö och Bolax. Skärgårdsbyarnas karaktär är autentiska och pittoreska. Turismens utveckling på hållbara grunder är områdets utvecklingsmöjlighet, som har utnyttjats mest av huvudöns sydligaste by Kasnäs samt Örö som tidigare hört till försvarsmakten.

Tillgängligheten och utvecklingen av den är en ständig utmaning. Befolkningsutvecklingen är kritisk och särskilt att locka nya året om invånare. En del av befolkningsutmaningen är tillgången på hyresbostäder för att pröva på livet i skärgården.

OMRÅDERNAS PROFILER

An aerial photograph of a coastal village. A dark harbor is at the top, with several boats moored. The shoreline is lined with houses and buildings. A road runs horizontally across the middle. The surrounding area is covered in green trees and vegetation. The overall scene is a mix of built-up areas and natural landscape.

DE STÖRSTA BYARNA PÅ HUVUDÖN

Dragsfjärds kyrkby, Björkboda, Strömma-
Dahlby-Gammelby & Eknäs

Huvudöns största byar, Dragsfjärds kyrkby, Björkboda, Strömma-Dahlby-Gammelby och Eknäs, är belägna vid kollektivtrafikkorridorer, dvs. invid eller i närheten av kommunens huvudleder lv 183, 1830 eller 181. Där klarar man sig därför också utan egen bil. Byarna erbjuder trivsamma, grönskande och säregna boendemiljöer nära vatten, där områdenas historia är närvarande. Invånarna arbetar huvudsakligen annanstans, men byarna erbjuder också förmånliga lokaler för små och medelstora företag. I byarna finns vissa närtjänster, såsom en närbutik eller kiosk samt restaurang- och cafétjänster, men för det mesta vänder man sig till kommunens centralorter för tjänster.